

Obsah

Předmluva	15

Ivan Rychlík

I Obecné principy farmakoterapie, farmakogenetiky, farmakokinetiky a farmakodynamiky z pohledu nefrologie

1 Personalizovaná farmakoterapie v klinické praxi	18

Milan Grundmann, Ivana Kacířová

1.1 Základní terapeutické monitorování hladin léčiv	21

1.2 Pokročilé TDM (ATDM)	27

2 TDM aminoglykosidových antibiotik a vankomycinu v klinické praxi	31

Ivana Kacířová, Milan Grundmann

3 Antibiotická terapie u pacientů v septickém stavu s akutním poškozením ledvin léčených mimotělními eliminačními metodami	40

Nadežda Petejová

3.1 Sepse	40

3.2 Patofyziologie akutního poškození ledvin u sepse	41

3.3 Farmakokinetické a farmakodynamické vlastnosti antibiotik	42

3.4 Možnosti provedení mimotělní eliminační terapie u pacienta v sepsi s akutním poškozením ledvin	46

3.5 Vliv mimotělní eliminační terapie na farmakokinetiku antibiotik	46

3.6 Postup při antibiotické léčbě pacienta v sepsi s akutním poškozením ledvin léčeného mimotělními eliminačními metodami	48

3.7 Příklady využití TDM pro antibiotickou léčbu u kriticky nemocných pacientů s AKI léčených RRT	49

II Specifika léčby pacientů v pravidelném dialyzačním léčení

4 Základní principy farmakoterapie u hemodialyzovaných pacientů a vybrané specifické okruhy	56

Sylvie Dusilová Sulková

4.1 Základní pravidla preskripce léků při onemocnění ledvin	57

4.2 Problémy spojené s farmakoterapií u dialyzovaných pacientů	62

4.3 Vybrané specifické okruhy	63

5 Blokáda systému renin-angiotenzin-aldosteron u pacientů v dialyzačním léčení	69

Jan Mareš

5.1 Fyziologie systému RAAS	69

5.2 Poučení z obecné populace	71

Budoucnost farmakoterapie v nefrologii

5.3	Blokáda RAAS při onemocnění ledvin	73
5.4	Molekulární mechanismy RAAS a perspektivy	77
6	Intraperitoneální aplikace léčiv při peritoneální dialýze	80
	<i>Vladimíra Bednářová, Jan Hartinger</i>	
6.1	Interakce léčiv při intraperitoneálním podání v peritoneálním roztoku	80
6.2	Léčiva podávaná v intraperitoneálním roztoku	84
7	Vakcinace u pacientů v dialyzačním léčení	94
	<i>Roman Chlábek</i>	
7.1	Specifická očkování doporučená pro dialyzované pacienty	96
7.2	Zahájení očkování u dialyzovaných pacientů.....	103
7.3	Další možná očkování	103
7.4	Budoucnost očkování dialyzovaných pacientů	104
8	Srdce, cévy a kostní tkáň - aktuální a naléhavé souvislosti s klinickým dopadem pro pacienty v dialyzačním léčení	109
	<i>Sylvie Dusilová Sulková</i>	
8.1	Výskyt a význam cévních kalcifikací, nové patogenetické a klinické souvislosti	111
8.2	Farmakoterapie CKD-MBD ve vztahu ke kalcifikačnímu riziku a kardiovaskulárním komplikacím.....	112
8.3	Vyšetřování kalcifikací v klinické praxi	115
9	Hodnocení kalcifikací na rtg snímcích u pacientů v dialyzačním léčení.....	119
	<i>Eva Kočová</i>	
9.1	Metody bez užití radiace - ultrasonografie.....	119
9.2	Metody s využitím radiace	120
10	Fibroblastový růstový faktor 23 - modifikovatelný faktor ovlivňující prognózu pacientů s onemocněním ledvin	127
	<i>Martina Peiskerová</i>	
10.1	Kardiovaskulární riziko u CKD, cévní kalcifikace	127
10.2	Osa fosfát - FGF23 - vitamin D - parathormon.....	128
10.3	FGF23, klotho a kardiovaskulární riziko.....	134
10.4	Léčebné možnosti a perspektivy	137
10.5	Paradox vitaminu D	139
10.6	Otázky pro budoucí výzkum	140
III Nové principy léčby a nové substance v léčbě renální anémie		
11	News in pathogenesis of anemia; hepcidin, its regulation and potential therapeutic target	144
	<i>Jacek Małyszko, Jolanta Małyszko</i>	
11.1	Anemia, iron and kidney	144
11.2	Hepcidin - its discovery and role	145

12	Využití moderních laboratorních parametrů v diagnostice a léčbě anémie chronických chorob.....	156
	<i>Dagmar Pospíšilová</i>	
12.1	Etiologie a patogeneze.....	156
12.2	Charakteristika anémie.....	160
13	Novinky v léčbě anémie u nemocných s CKD a selháním ledvin	167
	<i>Romana Ryšavá</i>	
13.1	Nové faktory ovlivňující anémii u nemocných s chronickým selháním ledvin na dialýze	167
13.2	Nové molekuly stimulující erytropoezu.....	169
13.3	Léčba železem	171
13.4	Další možnosti ovlivňující anémii u CKD.....	174
IV	Nová perorální antidiabetika ve vztahu k chronickému onemocnění ledvin	
14	Nové poznatky o renálním metabolismu glukózy	180
	<i>Miloslav Franěk</i>	
14.1	Glukoneogeneze v ledvinách.....	180
14.2	Utilizace glukózy ledvinami	181
14.3	Reabsorpce glukózy v ledvinách	181
15	Jakou antidiabetickou léčbu zvolit u pacienta s chronickým onemocněním ledvin?	188
	<i>Martin Haluzík</i>	
15.1	Léčba diabetu u pacientů s chronickým onemocněním ledvin	188
15.2	Léčba diabetu u pacientů s onemocněním ledvin: jak postupovat prakticky?.....	195
16	Renoprotektivní účinky nových perorálních antidiabetik	199
	<i>Ivan Rychlík</i>	
16.1	Standardní léčba diabetické nefropatie	199
16.2	Nové možnosti v léčbě diabetické nefropatie	203
16.3	Renoprotektivní účinky nových perorálních antidiabetik	206
V	Nové monoklonální protilátky v klinické nefrologii	
17	Rituximab v léčbě membranózní nefropatie	216
	<i>Vladimír Tesař</i>	
17.1	Patogeneze membranózní nefropatie	216
17.2	Prognóza pacientů s idiopatickou membranózní nefropatií.....	217
17.3	Význam anti-PLA2R protilátek pro terapii membranózní nefropatie	218
17.4	Standardní léčba idiopatické membranózní nefropatie	220
17.5	Rituximab v léčbě idiopatické membranózní nefropatie	220

18	Biologická léčba u lupusové nefritidy	226
	<i>Romana Ryšavá</i>	
18.1	Základní biologika používaná v léčbě LN a jejich charakteristika	227
18.2	Výsledky klinických studií s biologickými léky v léčbě LN	229
18.3	Doporučení pro klinickou praxi	233
18.4	Nežádoucí účinky léčby	234
19	Monoklonální protilátky v léčbě ANCA-asociované vaskulitidy	238
	<i>Zdenka Hrušková, Vladimír Tesař</i>	
19.1	Standardní, „nebiologická“ terapie AAV	239
19.2	Biologická terapie AAV	241
VI (Staro)nové monoklonální protilátky v transplantologii		
20	Proč je basiliximab (IL-2Ra) doporučován jako indukční preparát první linie?	250
	<i>Martin Kačer, Tomáš Reischig</i>	
20.1	Snížení výskytu akutní rejekce a vliv na přežívání štěpu	252
20.2	Použití IL-2Ra ke snížení toxicity udržovací imunosuprese	255
20.3	Bezpečnostní profil IL-2Ra	256
20.4	Ekonomický aspekt podávání IL-2Ra	257
21	Desenzitizace rituximabem před transplantací ledviny	260
	<i>Janka Slatinská, Štefan Vítko</i>	
21.1	Metody detekce HLA specifických protilátek a jejich interpretace	262
21.2	Desenzitizační postupy	267
22	Blokáda terminálního komplementu a transplantace	280
	<i>Ondřej Viklický</i>	
22.1	Komplementový systém	280
22.2	Atypický hemolyticko-uremický syndrom a komplement	281
22.3	Trombotická mikroangiopatie po transplantaci ledviny	285
22.4	Ischemicko-reperfuční syndrom a komplement	286
22.5	Protilátkami zprostředkovaná rejekce a komplement	287
	Souhrn	290
	Summary	291
	Medailonky autorů	293
	Seznam zkratk	305
	Rejstřík	315